

Materiály k samostudiu

Čtvrtek 18.6. 2020

Třída 8.B

ČESKÝ JAZYK

ČESKÝ JAZYK (MLUVNICE) – ČTVRTEK 18. 6. 2020

I. kontrola zadání ze dne 15. 6.

1. Přifad' jazyky ke čtyřem indoevropským skupinám.

a) angličtina

e) němčina

1. románské jazyky c, d, f

b) polština

f) španělština

2. germánské jazyky a, e

c) portugalština

g) litevština

3. slovanské jazyky b, h

d) francouzština

h) ukrajinština

4. baltské jazyky g

2. a) Pokud se rozhodneš navštívit následující evropské ostrovy, jakými jazyky zde budou mluvit rodilí mluvčí? V případě potřeby použij atlas.

Krk, Island, Sardinie, Mljet, Kréta, Mallorca, Rhodos, Hvar, Korsika, Rab

b) Jsou zde zastoupeny všechny podskupiny indoevropských jazyků, jež jsou uvedeny ve výkladu?

c) Která podskupina indoevropských jazyků je zastoupena největším počtem ostrovů?

3. Přifad' k uvedeným indoevropským jazykům slova z nabídky.

children, il braccio, die Katze, a car, et innsje, la mer, a pen, der Hund, la pasta, en dag, le tapis, il gelato, en mann, das Auto, le roi

angličtina

němčina

francouzština

norština

italština

children, a car, a pen

die Katze, der Hund, das Auto

la mer, le tapis, le roi

et innsje, en dag, en mann

il braccio, la pasta, il gelato

2. a) Krk – chorvatsky, Island – islandsky, Sardinie – italsky, Mljet – chorvatsky, Kréta – řecky, Mallorca – španělsky, Rhodos – řecky, Hvar – chorvatsky, Korsika – francouzsky, Rab – chorvatsky

b) Ne, chybí baltské a indoíránské jazyky.

c) Největším počtem ostrovů jsou zastoupeny slovanské jazyky.

1. Doplň do tabulky slovanské jazyky z nabídky.

ruština, slovinština, polština, slovenština, chorvatština

slovanský jazyk	větný ekvivalent (v originále)	český překlad
slovinština	Nasvidenje!	Na shledanou!
chorvatština	Laku noć!	Dobrou noc!
polština	Szczęśliwy podróż!	Šťastnou cestu!
slovenština	Na zdravje!	Na zdraví!
ruština	Извините!	Promiňte!

2. a) Jaký typ písemných soustav užívají např. Rusové nebo Ukrajinci? **azbuka**

b) Jaký typ písemných soustav užívají např. Poláci nebo Slováci? **latiniku**

c) Porovnej následující tři texty a urči, kterým typem písemných soustav jsou napsány.

a) Если хотите рассмотреть человека и узнать его душу, то вникайте не в то, как он молчит, или как он говорит, или как он плачет, или как он волнуется благороднейшими идеями, а смотрите на него лучше, когда он смеется. Хорошо смеется человек – значит, хороший человек.

azbuka

b) Iako Plitvička jezera nisu na velikoj nadmorskoj visini, zahvaljujući bogatim šumama dojam gorskog krajolika je potpun, a najočuvaniji kompleks iskonske bukovo-jelove šume prostire se u prašumi Ćorkova uvala.

latiniku

c) மீட்டர் சமீபம் கண்டுபிடிக்கப்பட்டது. இது ஒரு புதிய கண்டுபிடிப்பு. இது ஒரு புதிய கண்டுபிடிப்பு. இது ஒரு புதிய கண்டுபிடிப்பு.

hlaholice

(vzhledem k povaze úlohy nejsou uvedeny zdroje textů)

3. a) Odhadni, kterým slovanským jazykem je napsána následující ukázka. **polsky**

Kopalnia Soli „Wieliczka“ to jeden z **najcenniejszych** zabytków kultury materialnej i duchowej na ziemiach polskich, rocznie odwiedzany przez ponad milion turystów z **całego** świata. To także zabytek **klasy światowej**, wpisany jako jeden z pierwszych dwunastu obiektów na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO.

(vzhledem k povaze úlohy není uveden zdroj textu)

b) Které další jazyky patří do téže skupiny jako jazyk ukázky? **čeština, slovenština atd.**

c) Tučně vyištěná slova přelož do češtiny. **najcennějších, celého, světové třídy**

d) Najdi v textu ekvivalenty českých slov **dědictví, navštěvovaný, prvních, památka a přírodního**. **Dziedzictwa, odwiedzany, pierwszych, zabytków, Przyrodniczego**

4. Označ správnou odpověď.

a) Azbuka se nepoužívá v:

a) polštině

b) bulharštině

c) srbštině

d) ukrajinštině

e) ruštině

b) Mezi vymřelé jazyky patří:

a) ruština

b) ukrajinština

c) staroslověnština

d) makedonština

e) řečtina

c) Díky vzájemnému ovlivňování je historicky nejbližším jazykem k češtině:

a) slovenština

b) ukrajinština

c) polština

d) chorvatština

e) ruština

II. Nové zadání

Útvary českého jazyka

1. Pracovní list str. 11 a 12 – přečti si poučení. Kdo má možnost, poučení si vytiskne a nalepí do sešitu.

2. Pracovní list – vypracuj na str. 11/cv. 1 a na str. 12/cv. 2, 3, 4, 5, 6, 7

NÁRODNÍ JAZYK A JEHO ROZVRSTVENÍ

1. Doplň vynechaná slova.

Národním jazykem Čechů, ... a Slezanů je ....., která patří do skupiny..... jazyků. Ovšem v různých komunikačních situacích nemluvíme stejně. Jinak hovoříme v ..... projevu (doma, s přáteli), jinak v projevu ..... (ve škole, na úřadě). Čeština je tedy souborem několika jazykových útvarů. Rozlišujeme také několik typů projevů. .... projev (ústní komunikace) a ..... projev. U obou typů projevů hraje roli míra jejich připravenosti.

Útvary českého jazyka:

Z lexikálního hlediska není celonárodní slovní zásoba sourodým celkem. Lze v ní rozlišovat několik úrovní (spisovná a nespisovná slova, teritoriální a sociální dialekty), ale také slova neutrální, která lze užívat v každé komunikační situaci.

1. Spisovná čeština

- jediná **reprezentativní** podoba českého jazyka;
- užívá se v oficiálních projevech, veřejných projevech, psaných dokumentech (např. na úřadech, ve sdělovacích prostředcích, ve škole);
- je uzákoněna a zaznamenána v příslušných jazykovědných příručkách (*Pravidla českého pravopisu*, *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost*, *Nový akademický slovník cizích slov*); tato pravidla například určují spisovnou slovní zásobu, správné tvoření slov nebo spisovnou výslovnost;
- spisovnou češtinu rozdělujeme na **formu psanou a mluvenou** (hovorovou), přičemž při výběru jazykových prostředků musíme dbát na jejich přiměřenost v konkrétní komunikační situaci;
- ke spisovné češtině řadíme:

- a) knižní výrazy** – uplatňují se především v umělecké tvorbě, žurnalistice a odborných textech, často bývají vnímány jako archaické jazykové prostředky (*velebit*, *luna*);
- b) neutrální výrazy** – jazykové prostředky uplatnitelné v jakémkoli typu komunikace, nemají žádné citové zabarvení (*dům*, *pes*);
- c) hovorové výrazy** – řadíme sem jazykové prostředky používané v méně oficiálních projevech a při neformální komunikaci (*miň*, *kupujou*).

2. Nespisovná čeština

- rozdělujeme ji do několika útvarů:
- a) teritoriální nářečí (dialekty)**
  - mluvená forma jazyka vázaná k určitému místu (teritoriu);
  - řadíme sem čtyři nářeční skupiny: **českou, hanáckou, moravskoslovenskou a lašskou**;
- b) nadnářeční útvary (interdialekty)**
  - vznikají stíráním rozdílů mezi jednotlivými dialekty;
  - patří sem tzv. **obecná čeština**, která vznikla z českého nářečí. Jedná se o **spontánní mluvený jazyk** soukromé a poloveřejné komunikace, v oficiálních veřejných (psaných i mluvených) projevech obecná čeština není vhodná;
  - mezi další nadnářeční útvary patří i **obecná hanáctina**, která vznikla z hanáckého nářečí, či **obecná laština**;
- c) sociální nářečí**
  - mluva určité sociální skupiny obyvatel. Patří sem:
    - **slang**
    - slova a fráze, které užívá skupina lidí se stejným zájmem;
    - např. školní slang: *čeják* = český jazyk, *děják* = dějepis, *fránina* = francouzština;
    - užívá se v polooficiální a neoficiální komunikaci;
    - **argot (žargon)**
    - mluva nízké společenské (nežádoucí) vrstvy obyvatel, např. zlodějů, žebráků nebo podvodníků;
    - např. vězeňský argot: *fízl* = policista, *basa* = vězení, *čórovat* = krást;

– **profesní mluva**

- jedná se o výrazy užívané určitou pracovní skupinou ve snaze o komunikační úspornost;
- výrazy z profesní mluvy nazýváme **professionalismy**;
- např. mluva lékařů: *kožař* = kožní lékař, *chíra* = chirurgie, *pacoš* = pacient.

2. Všechna nespisovná slova převed' do spisovné podoby.

- televizor, stůl, heftovat, květina, kluk, skříň, lajna, svíčka, rádio, mucha, vokno

3. a) Urči, co znamenají následující nářeční výrazy ve spisovné češtině.

••

piják

černá jahoda

sokňa

bumbik

papuía

nedlóbat se

b) Výrazy z bodu a) doplň ve správném tvaru do následujících vět.

- a) ..... v tom jídle.
- b) Až to všechno sníš, můžeš si vzít .....
- c) V lese jsem chytila .....
- d) Když budeš drzé, dostaneš přes .....
- e) Půjdeme do lesa na ..... a uděláme si z nich kynutý koláč.
- f) Obieč si tu....., gatě se k tomu nehodí.

4. Podívej se, jak se liší jazyk různých nářečních skupin. Poté větu převed' do spisovného jazyka.

••

a) **středočeské nářečí:**

Prej ta strouhanka musí bejt čerstvá.

b) **hanácké nářečí:**

Pré ta stróhanka musí bét čerstvá.

c) **moravskoslovenské nářečí:**

Prý ta strúhanka musí být čerstvá.

d) **lašské nářečí:**

Pry ta struhanka musí byt čerstva.

5. Podívej se na mapu nářečí České republiky a urči, do kterých nářečních oblastí patří následující slova.

••

lóka, bejt, bůřka, sused, rohlik, bék, mejt se, chvíle, brók

6. Přečti si následující text.

•••

V letě na kolobutach v Komeňaku sem se **tolikrazy** rozbil pysk a kolena, že už bych tam moh mět svoju hvězdu s otiskem kolen tajak maju ty holyvudske celebrityty. Loni sem to **ešťě** vylepšil, **bo** sem dostal od Blanki k narozkam bicikel a hned pry první **izdě** sem přeletěl přes řydítka tajak Lajka.

Chapu, že se lidi **buřa**, jak dřu od rana do večera a maju stejně **chechtaku**, nebo **aji** meň, jak iní, co pobírajú **enem** davki. (týdeník 5plus2)

a) Text je psán:

a) obecnou češtinou

b) lašským nářečím

c) hanáckým nářečím

b) Jak zní spisovný ekvivalent tučně vyištěných slov?

7. a) V následujících ukázkách označ slova nespisovná a urči, k jakému nespisovnému útvaru náleží.

•••

- a) Test z ajiny byl brnkačka, ale test z bioly byl hustej.
- b) Levé křídlo vyráží do brejku, rána šajtlí lehce olizla břevno a zápas končí plichtou.
- c) Pošleme ho na cétéčko, provedeme lumbálku a počkáme, až dorazí výsledky z histolky.
- d) Už deš? Nebuď tam dlóho. Tak su ráda, že su sama zas.

b) Vyjádři obsah sdělení a–d spisovně.

ANGLICKÝ JAZYK

Anglický jazyk – (Panošová) 18. 6. 2020

Pokud se účastníte online výuky nebo navštěvujete školu, nemusíte úkoly dělat. To platí do konce školního roku.

Učebnice s. 72/1 c) doplň do mezer v dopisech chybějící pasáže (zapiš si číslo + písmeno).

72/1 d) poslechem si zkontroluj správnost doplnění – poslech je na třídním mailu.

Ful.:

PS 63/6

PS 64/1, 2,3,4

DĚJEPIS

Východní fronta/konec carského Ruska

(Uč.160-161)

Dnes tzv.velká říjnová revoluce, která se odehrála v listopadu (nezbláznila jsem se;-) vygoogli si, jak to bylo s daty)...

Částečně podle knihy a částečně podle videa (slavné dny/den kdy komunisté ovládli....) odpověz na otázky

odkaz: <https://www.slavne-dny.cz/episode/771237/den-kdy-komuniste-ovladli-nejvetsi-zemi-sveta-7-listopad>

1. Co přinesla tzv.únorová revoluce v Rusku 1917(uč.161)?
2. Co/kdo jsou "bolševici"?
3. Prozatímní vláda a ostatní politické strany _____ podcenily.
4. Co je Aurora(+význam)?
5. Proč byl významný Zimní palác?
6. Co (+ze kdy) je tzv.brestlitevský mír (uč.161) a proč se Rusko stáhlo z bojů v první světové válce?
7. Jaktože carské Rusko najednou nemá cara???? <https://www.televizeznam.cz/video/slavedny/den-vyvrazdeni-carske-rodiny-17-cervenec-152677>

PŘÍRODOPIS

Téma: **Opakování**

Co si pamatuješ o stavbě mozku a míchy?

<https://www.skolasnadhledem.cz/game/2017>

Co si pamatuješ o hormonech?

<https://www.skolasnadhledem.cz/game/2022>

Co si pamatuješ o srdci? (patří k OS)

<https://www.skolasnadhledem.cz/game/2003>

FYZIKA

Do sešitu:

Ucho jako přijímač zvuku (učebnice str. 172-173)

- Nastudujte, vypište si hlavní informace, můžete si nakreslit nebo ofotit ucho, obr. 3.9